

SWOT analýza

Téma: PS Kompetence pro život

červen 2024

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
INTERNÍ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	1 Přístup žáků a rodičů k internetu a k nástrojům umělé inteligence	1 Neochota některých PP učit se moderním didaktickým formám
	2 Propracovaný systém třídnických hodin	2 Problémy s inkluzí
	3 Funkční školní poradenské pracoviště	3 Nízká diferenciací v edukačním procesu
EXTERNÍ	Příležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	1 Dostupnost moderních didaktických pomůcek	1 Udržení kroku škol s rozvojem ICT techniky, Průmyslu 4.0 a implementací nástrojů umělé inteligence do běžného života
	2 Široké spektrum nabídky dotačních programů	2 Finanční náročnost některých moderních didaktických pomůcek podporujících moderní didaktické formy
	3 Rozšíření a podpora inovativních forem vzdělávání	3 Financování pracovníků ŠPZ
	4 Široká nabídka a dostupnost DVPP	4 Multikulturní složení tříd

FORMULÁŘ PRO KOMENTÁŘE PRACOVNÍ SKUPINY K JEDNOTLIVÝM STRÁNKÁM SWOT ANALÝZY

Název pracovní skupiny:	Kompetence pro život
Datum aktualizace SWOT analýzy:	10. června 2024
Za PS vypracoval/a:	Tomáš Kostka

Silné stránky – STRENGTHS

1. Přístup žáků a rodičů k internetu a k nástrojům umělé inteligence (GPT-3 a GPT-4).

Přístup žáků a rodičů k internetu a k nástrojům umělé inteligence umožňuje žákům samostudium a rozvoj v oblastech, které žáky zajímají. Rodičům umožňuje držet se svými dětmi krok, kontrolovat domácí úkoly, učit se s dětmi, využívat on-line školní systém apod.

2. Propracovaný systém třídnických hodin.

Třídnické hodiny mají několik důležitých účelů ve školním prostředí:

Posilování vztahů: Jsou prostředkem pro posilování vzájemných vztahů mezi učitelem a žáky.

Řešení problémů: Slouží k řešení různých třídních problémů, jako jsou konflikty mezi žáky nebo otázky týkající se chování a spolupráce.

Sociální a osobní rozvoj: Podporují osobní a sociální rozvoj žáků, například prostřednictvím aktivit zaměřených na rozvoj komunikačních dovedností a sebereflexe.

Plánování a organizace: Umožňují efektivní plánování a organizaci třídních aktivit a projektů.

Aktivizační metody: Nabízejí prostor pro použití aktivizačních metod, které zvyšují zapojení žáků a podporují jejich aktivní účast ve vzdělávacím procesu.

Vzdělávací témata: Jsou vhodné pro diskusi o aktuálních i nadčasových tématech, která přesahují běžný učební plán.

Podpora vzájemného porozumění: Pomáhají rozvíjet vzájemné porozumění a empatii mezi žáky.

Třídnické hodiny jsou tedy klíčové pro vytváření pozitivního a podpůrného prostředí ve třídě, které je důležité pro celkový úspěch vzdělávacího procesu. V současné době tento nástroj většina škol využívá efektivně.

3. Funkční školní poradenské pracoviště.

Funkční školní poradenské pracoviště je klíčovou součástí školy, která zajišťuje komplexní poradenské služby pro žáky, rodiče a učitele. Jeho hlavními úkoly jsou:

Výchovné a kariérové poradenství: Poskytování podpory žákům v oblasti výchovy a kariérového plánování.

Primární prevence: Práce na prevenci rizikového chování, šikany a dalších sociálních problémů ve školním prostředí.

Koordinace spolupráce: Zajištění spolupráce mezi výchovným poradcem, školním metodikem prevence, ředitelem školy, třídními učiteli, speciálními pedagogy, psychology a sociálními pedagogy.

Podpora integrace: Integrace a podpora multikulturních a dalších vyloučených žáků.

Spolupráce s externími institucemi: Spolupráce s pracovníky školských poradenských zařízení, orgány sociálně-právní ochrany dětí, neziskovými organizacemi a sociálními pracovníky.

Podpora pedagogických pracovníků: Zahrnutí do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a metodická podpora učitelům.

Standardní poradenské služby: Poskytování bezplatných standardních poradenských služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

Školní poradenské pracoviště tedy hraje zásadní roli v podpoře vzdělávacího procesu, sociálního začleňování a osobního rozvoje žáků.

Slabé stránky – WEAKNESSES

1. Neochota některých pedagogických pracovníků učit se moderním didaktickým formám.

Tato slabá stránka je jasně formulovaná a není potřeba podrobný komentář.

2. Problémy s inkluzí.

Problémy s inkluzí ve školách jsou různorodé a zahrnují několik aspektů:

Příprava učitelů: Mnoho učitelů stále používá převážně frontální výuku a může mít potíže s adaptací na inkluzivní metody, jako je skupinové vyučování nebo individualizovaná výuka.

Administrativní zátěž: Nové změny v inkluzivním vzdělávání přinesly zvýšenou administrativní zátěž pro výchovné poradce a třídní učitele, například vypracování plánů podpůrných opatření.

Finanční nároky: Inkluzivní vzdělávání vyžaduje nejen platy pedagogů, ale také asistenty, což zvyšuje finanční nároky na stát.

Začlenění do kolektivu: Handicapované děti mohou mít problémy s adaptací a začleněním do kolektivu, což může být pro ně i pro ostatní žáky výzvou.

Nedostatečné porozumění: Někteří učitelé a ředitelé nemají dostatečné porozumění výstupům pedagogicko-psychologických poraden, což může komplikovat efektivní implementaci inkluzivních metod.

Nepřizpůsobené vzdělávací prostředí: Některé školy řeší inkluzi tak, že inkludované děti vydrží ve společné třídě jen část vyučovací hodiny, což je v rozporu s principy inkluzivního vzdělávání.

Inkludovaní žáci někdy nestačí tempu vědomostnímu rozvoji intaktních žáků.

Inkluzivní vzdělávání je komplexní proces, který vyžaduje změnu přístupu, dostatečné zdroje a podporu na všech úrovních školského systému.

3. Nízká diferenciacie v edukačném procese.

Diferenciacie v edukačném procese je prístup, ktorý umožňuje učiteľom prispôsobiť výuku rôznorodým potrebám a schopnostem žáků. Zde jsou některé klíčové aspekty diferenciacie ve vzdělávání:

Rozdělení žáků: Diferenciacie znamená rozdělování žáků do skupin na základě jejich předpokladů, schopností nebo věku.

Přizpůsobení výuky: Obsah i způsob vyučování je přizpůsobován na míru tak, aby bylo vzdělávání co nejefektivnější.

Individuální potřeby: Každý žák má individuální potřeby, podmínky a předpoklady k učení, a proto je diferenciacie jednou z možností, jak dítěti vyjít vstříc.

Vnitřní a vnější podmínky: Diferenciacie zohledňuje jak vnitřní předpoklady žáků (motivaci, znalosti, dovednosti, pozornost, paměť, inteligenci, osobnostní vlastnosti), tak vnější podmínky (rodinné a školní prostředí, typ učiva, časové podmínky).

Efektivita vzdělávání: Diferenciacie přispívá k efektivitě vzdělávání, autonomii žáka a zodpovědnosti za jeho vlastní učení.

Heterogenní třídy: V heterogenních třídách může učitel s úspěchem postupovat pomocí diferenciacie a individualizace, aby podpořil všechny žáky, i ty s rozdílnými předpoklady k učení.

Diferenciacie je tedy klíčová pro vytvoření vzdělávacího prostředí, které respektuje a podporuje rozmanitost mezi žáky. Dle zjištění ČŠI se však diferenciacie v českých školách aplikuje zatím jen ojediněle.

4. Nízká motivace žáků k používání dostupných didaktických pomůcek (jiných než ICT).

Žáci velmi rádi používají k výuce ICT prostředky (např. tablet, počítač, 3D tiskárnu, prostředky VR a další), ale již neradi používají různé neelektronické didaktické stavebnice, mikroskopy, fyzikální mechanické pomůcky, pomůcky pro chemické pokusy, měřicí přístroje, dílenské zařízení apod. U složitých pomůcek a přístrojů je pro žáky obtížné číst návod (čtenářská gramotnost) a zařízení správně používat.

Příležitosti – OPPORTUNITIES

1. Dostupnost moderních didaktických pomůcek.

V posledních letech je na trhu k dispozici velké množství moderních didaktických pomůcek, a to především pro základní školy.

2. Široké spektrum nabídky dotačních programů.

V letech předešlých a v současné době je vyhlášen dostatek různých dotačních programů a jiných podpor (např. OP VK, OP VVV, OP JAK, IROP, INTERREG), které jsou příležitostí pro rozvoj škol.

3. Rozšíření a podpora inovativních forem vzdělávání.

Inovativní formy vzdělávání jsou moderní přístupy k učení, které se snaží zapojit studenty aktivněji a efektivněji než tradiční metody. Zahrnují různé strategie a technologie, které podporují interaktivitu, kreativitu a samostatné myšlení. Mezi příklady inovativních forem vzdělávání patří např.:

Interaktivní lekce: Využívání interaktivních tabulí, aplikací a her pro zvýšení zapojení studentů.

Virtuální realita (VR): Použití VR pro simulaci reálných situací a experimentů, což umožňuje studentům prozkoumat nové světy a koncepty.

Umělá inteligence (AI) ve vzdělávání: AI může personalizovat učební zkušenosti pro jednotlivé studenty a poskytovat okamžitou zpětnou vazbu.

Smíšené učení (Blended Learning): Kombinace online a prezenčního vzdělávání, která umožňuje flexibilní přístup k učebním materiálům.

3D tisk: Využití 3D tisku pro vytváření modelů a prototypů, což pomáhá studentům lépe porozumět komplexním konceptům.

Designové myšlení: Tato metoda podporuje kreativní řešení problémů a inovace prostřednictvím iterativního procesu.

Projektové učení: Studenti pracují na dlouhodobých projektech, které jsou často interdisciplinární a mají praktický význam.

... a další. Tyto metody mohou zahrnovat také další inovativní přístupy, jako je převrácená učebna, vzájemná výuka, zpětná vazba, a personalizovaná výuka. Cílem je připravit děti, žáky a studenty na moderní svět, kde jsou důležité nejen znalosti, ale i schopnost učit se, adaptovat se a inovovat.

4. Široká nabídka a dostupnost DVPP.

V současné době je na trhu k dispozici velké množství akreditovaných vzdělávacích programů pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Hrozby – THREATS

1. Udržení kroku škol s rozvojem ICT techniky, Průmyslu 4.0 a implementací nástrojů umělé inteligence do běžného života.

V současné době dochází k masivnímu nasazení ICT techniky a nástrojů do běžného života. V rámci čtvrté průmyslové revoluce se nastartoval trend digitalizace a automatizace, který zahrnuje využití kyberfyzických systémů a současně pronikají do běžného života nástroje umělé inteligence (např. GPT-3 a GPT-4). Vzhledem k věkové struktuře pedagogických sborů nedokážou školy držet krok s popsányými současnými digitálními trendy. Dá se dokonce říct, že v některých případech jsou žáci o krok napřed před svými pedagogy.

2. Finanční náročnost některých moderních didaktických pomůcek podporujících moderní didaktické formy.

Tato hrozba souvisí s předchozím textem. Pokud se škola rozhodne pořídit nějaké nové technologie (např. virtuální brýle a příslušný software) je často limitována finančním stropem na učební pomůcky.

3. Financování pracovníků ŠPZ.

V současné době je možné hradit mzdové prostředky pracovníkům školního poradenského pracoviště např. za Šablon z OP JAK. Hrozbou zůstává financování těchto pracovníků v budoucnosti.

4. Multikulturní složení tříd.

Multikulturní složení školní třídy může přinést řadu výzev a potenciálních hrozeb, které je důležité rozpoznat a řešit. Mezi tyto hrozby patří:

Sociální segregace a izolace: V některých případech může dojít k etnické homogenizaci, kdy se škola stane navštěvovanou převážně dětmi z jedné etnické skupiny, což může vést k segregaci a izolaci.

Nedostatečná integrace: Bez efektivních strategií pro integraci mohou děti z různých kulturních pozadí čelit obtížím při začleňování do školního prostředí.

Nepochopení a konflikty: Rozdíly v jazyce, kultuře a sociálních normách mohou vést k nedorozuměním a konfliktům mezi žáky i mezi žáky a učiteli.

Předsudky a diskriminace: Existuje riziko, že se předsudky a stereotypy mohou projevit ve třídě, což může mít negativní dopad na vzdělávací zkušenosti a sebeúctu žáků.

Znevýhodnění určitých skupin: Některé skupiny žáků mohou být znevýhodněny kvůli nedostatečné podpoře nebo zdrojům, které by reflektovaly jejich specifické vzdělávací potřeby.

Je důležité, aby školy a vyučující byli vůči těmto hrozbám vnímaví a vyvíjeli úsilí o vytvoření inkluzivního a podporujícího prostředí, které respektuje a oceňuje kulturní rozmanitost.

Prostor pro Vaše poznámky: –

SWOT analýza

Téma: PS Mateřské školy

červen 2024

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
INTERNÍ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	1 Dobrá vybavenost mateřských škol	1 Spolupráce mateřských škol s PPP/SPC
	2 Široká a snadno dostupná nabídka školení DVPP pro učitele MŠ	2 Nedostatečná kapacita
	3 Kvalifikanost a vzdělávání učitelů MŠ	3 Bezbariérovost budov mateřských škol
	4 Možnost vzdělávání dětí se SVP v běžných mateřských školách	
EXTERNÍ	Příležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	1 Podpora ředitelů v čerpání z různých zdrojů na investice spojené s odstraňováním bariér a přestavbami vedoucími k rozšíření kapacity	1 Krácení financování ve školství
	2 Tvorba sítě sdílených učitelů/asistentů pro pokrytí zástupů za dlouhodobé nemocenské	2 Vysoký počet dětí se SVP a s příznanými podpůrnými opatřeními
	3 Dlouhodobé sledování vývoje a odhad počtu zájemců o místo v MŠ	3 Mateřské školy pod ředitelstvím základních škol
		4 Nízká atraktivnost učitelské profese, zvyšující se psychická zátěž pedagogů, nedostatek mladých učitelů

FORMULÁŘ PRO KOMENTÁŘE PRACOVNÍ SKUPINY K JEDNOTLIVÝM STRÁNKÁM SWOT ANALÝZY

Název pracovní skupiny:	PS Mateřské školy
Datum aktualizace SWOT analýzy:	21. 6. 2024
Za PS vypracoval/a:	Mgr. Anna Werner

Silné stránky - STRENGTHS

1. Dobrá vybavenost mateřských škol

Mateřské školy mají většinou dobré zázemí, co se týká pomůcek také díky tomu, že jsou hrazeny z fondů mimo rozpočet školy např. dotace, projekty, šablony, SRPŠ, pomůcky zakoupené pro děti s podpůrnými opatřeními, které s odchodem dítěte zůstávají v mateřské škole.

Velký podíl na vybavení mateřských škol drahými pomůckami má MAP, kdy účastí v aktivitách projektu si školy mohly pořídit edukační vybavení, na které by bez podpory nedosáhly např. přírodní prvky do zahrady v rámci projektu „Mladý farmář“ či sady „Carton Cajon Cube“ pro celou třídu. V neposlední řadě MAP nabízí také k zapůjčení pomůcky putující.

2. Široká a snadno dostupná nabídka školení DVPP pro učitele mateřských škol

Nabídka školení je pestrá, obsahově a organizačně odpovídá potřebám učitelů.

Školy mají možnost financování dalšího vzdělávání z prostředků mimo rozpočet školy např. ze šablon.

Velkým přínosem jsou také bezplatná školení, která nabízí MAP, a to na základě dotazníkového šetření, o jaký druh školení mají učitelé největší zájem.

Velkým zjednodušením v přístupu ke školením DVPP je stále se rozšiřující nabídka distančních forem vzdělávání. Učitelé se dokonce mohou účastnit školení ze záznamu i mimo pracovní dobu.

3. Kvalifikovanost a vzdělání učitelů mateřských škol

Bez kvalifikace pracuje minimum učitelů - většinou na zástup nebo po dobu studia, stále roste počet učitelů MŠ s vyšším vzděláním.

Roste také potřeba ale i zájem učitelů o školení v rámci celoživotního vzdělávání. Nutnost doplnění znalostí i dovedností přináší hlavně inkluze a legislativní změny. Učitelé mají také zájem o osobnostně sociální rozvoj, psychohygienu apod.

Mateřské školy/učitelé častěji začínají sdílet zkušenosti a dobrou praxi mezi sebou.

4. Možnost vzdělávání dětí se SVP v běžných mateřských školách

Inkluze přinesla možnost vzdělávání dětí, které dříve do běžných mateřských škol nebyly přijímány.

Vzrostla kvalifikovanost učitelů v oblasti vzdělávání dětí se SVP.

Slabé stránky - WEAKNESSES

1. Spolupráce mateřských škol s PPP/SPC

Není jasně určená odpovědnost jednotlivých aktérů, učitelé mateřských škol ve spolupráci s PPP/SPC často naráží na nepřiměřené nároky a přesouvání odpovědnosti např. při diagnostice.

Výjimkou není odmítání přidělení dítěti se SVP asistenta z nerelevantních důvodů např. vzdělání pedagogů dané MŠ, nebo celkový počet dětí dané MŠ.

Stěžejním jsou také časové prodlevy vydávání doporučení /i když jsme si vědomi, že PPP/SPC také naráží na organizační problémy a jsou přetíženy./

2. Nedostatečná kapacita

Už tak je nedostatečný počet mateřských škol/tříd v území, a jednak snižováním počtů dětí při přijímání dětí s podpůrnými opatřeními a dětí dvouletých se kapacity jednotlivých mateřských škol ještě výrazně snížily.

3. Bezbariérovost budov mateřských škol

Prizpůsobení starých budov je finančně velice náročné, nových budov MŠ se staví minimum.

Příležitosti - OPPORTUNITIES

1. Podpora ředitelů v čerpání dotací z různých zdrojů na investice spojené s odstraňováním bariér a přestavbami vedoucími k rozšíření kapacity

Ředitelé by měli mít možnost školení a rozvíjení dovedností v tomto oboru, a jednak by zřizovatel mohl zajistit sdíleného zkušeného projektového manažera, který by vedl projekt od podání žádosti až po realizaci.

2. Tvorba sítě sdílených učitelů/asistentů pro pokrytí zástupů za dlouhodobé nemocenské

Je velmi obtížné zajištění kvalifikovaných učitelů na zástup za dlouhodobé nemocenské. V takových situacích se často u dětí střídá několik jim neznámých osob, přesčasové hodiny ostatních učitelů dané MŠ jsou zas velmi drahé nemluvě o fyzické zátěži. Východiskem by bylo zajištění sdílených učitelů/asistentů pro celou oblast ORP Havířov k dispozici tam, kde vznikne potřeba.

3. Dlouhodobé sledování vývoje a odhad počtu zájemců o místo v mateřské škole

Víceleté plány dovolí smysluplně naplnit potřebu navyšování kapacity mateřských škol – např. otevírání nových tříd v mateřských školách, kde to dovolují podmínky.

Při příznivé demografické situaci pak mohou být výsledky takového sledování rozhodující pro zvážení potřeby stavění nových budov mateřských škol.

Hrozby - THREATS

1. Krácení financování ve školství

Výsledkem nedostatečného financování je nepřidělování asistentů dětem se SVP, což zatěžuje pedagogy a snižuje kvalitu vzdělávání. Úsporou je také omezení počtu pedagogických pracovníků ve třídě, a tak se stává, že na jednoho asistenta připadá několik dětí se SVP, což znemožňuje zajištění individuální práce s těmito dětmi.

Za nepřijatelné lze považovat platové tabulky nepedagogických pracovníků, které nezajišťují minimální mzdu – aktuálně ředitelé musí rozdíl dokrýt z jiných prostředků.

Mateřské školy se také potýkají s nedostatečnými úvazky nepedagogů např. pracovníků výdejny odloučených pracovišť.

2. Vysoký počet dětí se SVP a s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při aktuálních počtech dětí na třídu /v tom děti se SVP/ je těžké zajistit individuální přístup ke každému dítěti. Taková situace v extrémních případech nejen brání kvalitnímu vzdělávání, ale někdy dokonce narušuje běžný chod dané mateřské školy.

Je třeba zvážit legitimnost inkluze dětí s poruchami chování, s některými psychiatrickými diagnózami, dětí extrémně agresivních, které znemožňují zajištění bezpečného a vlného prostředí mateřské školy pro ostatní děti.

3. Mateřské školy pod ředitelstvím základních škol

Omezená komunikace s vedením, nepochopení ředitelů charakteristiky a potřeb předškolního vzdělávání, stavění potřeb mateřských škol a učitelů mateřských škol na „druhé místo“, špatná zkušenost a nespokojenost mateřských škol, které přešly pod vedení základní školy.

4. Nízká atraktivnost učitelské profese, zvyšující se psychická zátěž pedagogů, nedostatek mladých učitelů

Zájem o tuto profesi snižuje rostoucí zatěžování učitelů byrokracií, rostoucí rozsah povinností a odpovědností učitelů, nedostatek asistentů, příliš vysoký počet dětí na jednoho pedagoga při vysokých nárocích na individuální přístup ke každému dítěti.

V neposlední řadě je fakt, že učitelé mateřských škol mají nejnížší platovou třídu při nejvyšším počtu hodin přímé pedagogické činnosti.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Prostor pro Vaše poznámky:

Faktory v každé kategorii jsou seřazeny podle jejich důležitosti, přičemž nejdůležitější faktor je uveden jako první.

SWOT analýza

Téma: PS pro podporu moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí		červen 2024	
INTERNÍ	Pozitivní		
	Silné stránky	Slabé stránky	
	STRENGTHS	WEAKNESSES	
	1 DVPP - dostatek dostupných a bezplatných vzdělávacích aktivit 2 Využívání nových metod a forem práce ve výuce i mimo výuku (RWCT, čtenářské dílny, tvůrčí psaní, šachové kroužky, kluby deskových her, herna finanční gramotnosti...) 3 Mezipředmětové vztahy (rozvoj individuálních kompetencí žáků, včetně žáků s SVP, žáků nadaných a žáků sociálně znevýhodněných)	1 Nedostatečné sdílení dobré praxe 2 Nedostatečná diferenciací výuky 3 Neochota některých pedagogů vzdělávat se v oblasti nových forem a metod práce (neochota vystoupit z komfortní zóny) velké množství dětí s problémem, malé množství kvalitních asistentů	
EXTERNÍ	Příležitosti	Hrozby	
	OPPORTUNITIES	THREATS	
	1 Podpora technických oborů, a to v rámci operačních programů a regionálních firem 2 Spolupráce s neformálními vzdělavateli (Knihovna, BESIP, ZIP, MP, PČR, HZ Červený kříž, Sport do škol...) 3 Dostatek vzdělavatelů, kteří poskytují vzdělávání pedagogům bezplatně, online, formou webinářů (možnost vzdělávat se mimo aprobaci)	1 Nespolupracují rodina 2 Nesystematické nárazové přidělování finančních prostředků 3 Digitalizace společnosti (lidé nečtou, verbálně nekomunikují...) 4. Nedostatek "pomáhajících" odborníků - klinických logopedů, psychologů...	

FORMULÁŘ PRO KOMENTÁŘE PRACOVNÍ SKUPINY K JEDNOTLIVÝM STRÁNKÁM SWOT ANALÝZY

Název pracovní skupiny:	PS pro podporu moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí
Datum aktualizace SWOT analýzy:	19.06.2024
Za PS vypracoval/a:	Mgr. Pavla Nesvadbová

Silné stránky – STRENGTHS

- 1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků:** v současné době je nabídka dalšího vzdělávání velmi rozmanitá. Díky zapojení škol do různých projektů, se mohou pedagogičtí pracovníci škol bezplatně vzdělávat tak, aby docházelo k jejich kvalifikačnímu růstu.
- 2. Využívání nových metod a forem práce ve výuce i mimo výuku:** pedagogové se vzdělávají v oblasti nových metod a forem práce a tyto poznatky pak aktivně využívají jak ve vyučovacím procesu, tak mimo výuku, např. ve čtenářských klubech, klubech deskových her, herně finanční gramotnosti. Využívání nových metod a forem práce je důležitou součástí v oblasti vzdělávání, a to především díky aktivizující funkci pro všechny aktéry vzdělávacího procesu.
- 3. Mezipředmětové vztahy:** prolínání vzdělávacího tématu více předměty vede k lepšímu pochopení učiva žáky, ale také podporuje uvědomění si problému v souvislostech. Dochází tak k podpoře individuálních kompetencí žáků. Slabým žákům pomáhá upevnit poznatky a žákům nadaným pak chápat problém v širších souvislostech.

Slabé stránky – WEAKNESSES

- 1. Nedostatečné sdílení dobré praxe:** učitelé nemají prostor mimo „sborovny“ svých škol prezentovat svou dobrou praxi učitelům jiných škol
- 2. Nedostatečná diferenciací výuky:** náročnost tohoto typu práce demotivuje pedagogy k využívání tohoto typu výuky.
- 3. Neochota některých pedagogů vzdělávat se v oblasti nových forem a metod práce:** učitelé často nechtějí vystupovat ze své komfortní zóny a učit se pracovat novými metodami a formami, k novým formám práce se staví negativisticky a preferují frontální metodu, která je pro ně na přípravu nejjednodušší.

Příležitosti – OPPORTUNITIES

- 1. Podpora technických oborů, a to v rámci operačních programů a regionálních firem:** spolupráce škol se středními školami formou „pracovního“ dopoledne, návštěvy technických výstav a firem v regionu. Aktivita jsou cíleně zaměřeny na podporu kariérového vzdělávání v této oblasti, žáci mají možnost praktickou formou získat informace o technických oborech a firmách technického charakteru v jejich bezprostředním okolí.
- 2. Spolupráce s neformálními vzdělavateli:** návštěvy knihovnických lekcí v knihovně, besedy s městskou policií a Policií ČR, vzdělávací aktivity BESIPu, hasičů, Českého červeného kříže a vzdělávací aktivity ZIP... Neformální vzdělavatelé vstupují do vzdělávacího procesu a zábavnou formou podpoří hlavní vzdělávací cíle klasického školství.
- 3. Dostatek vzdělavatelů, kteří poskytují vzdělávání pedagogům bezplatně, online, formou webinářů (možnost vzdělávat se mimo aprobaci):** pedagogičtí pracovníci školy se mohou vzdělávat jak prezenčně, tak formou online. Vzdělávat se mohou i mimo svou kvalifikaci, neboť tato vzdělávání probíhají převážně v odpoledních hodinách a nezasahují tak do hlavního vzdělávacího proudu, odpadají tak obtíže se zajištěním vyučovacího procesu, který probíhá převážně v dopoledních hodinách. Webináře lze zhlédnout i zpětně, obvykle jsou volně ke zhlédnutí na webových stránkách vzdělavatele.

Hrozby – THREATS

- 1. Nespolupracující rodina:** rodiče žáků se plně věnují finančnímu zajištění rodiny, nechtějí vstupovat do vzdělávacího procesu, chtějí, aby vše, co se týká školy, zajistila škola, bez jakékoli součinnosti z jejich strany.
- 2. Nesystematické nárazové přidělování finančních prostředků:** školy získávají velké prostředky z různých operačních prostředků. Ty jsou ale striktně vázány na nákup konkrétních pomůcek (robotů, tabletů...). Školy ale potřebují inovovat celoplošně a pravidelně – každoroční nákup nábytku, knih, učebnic, učeben odborných předmětů...
- 3. Digitalizace společnosti** (lidé nečtou, verbálně nekomunikují...): žáci propadají sociálním úzkostem, mimo školu se často potkávají s vrstevníky pouze ve virtuálním prostředí. Mizí verbální komunikace mezi rodinnými příslušníky (rodiče pracují a na děti nemají čas), rodiny spolu tráví málo společného času.
- 4. Nedostatek "pomáhajících" odborníků:** již několik let pozorujeme ve školství nárůst dětí, vyžadujících okamžitou odbornou pomoc (klinického logopeda, klinického psychologa a pedopsychiatra). Těchto odborníků ale není dostatek a trvá měsíce, než se dítěti dostane odborné pomoci.

Prostor pro Vaše poznámky:

SWOT analýza

Téma: PS Rovné příležitosti

červen 2024

	Pozitivní	
INTERNÍ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	Podpora digitálního vzdělávání ze stran MŠMT, zřizovatelů (dobá vybavenost v oblasti ICT techniky)	Využívání digitálních technologií vede k pasivnímu přijímání informací.
	Dostatečná nabídka a možnost školení, seminářů, workshopů	Nepodporují kritické myšlení. Neschopnost reagovat na rychle se vyvíjející digitální technologie v oblasti vzdělávání (včera nové, dnes zastaralé).
	DVPP v prioritních a žádaných oblastech a zlepšení spolupráce se školícími institucemi. Nabídka bezplatného DVPP v rámci MAP, OKAP.	Děti, žáci, studenti, klienti jsou často ovládáni digitálními technologiemi na vyšší úrovni než pedagog. Jsou tzv. o několik kroků napřed.
EXTERNÍ	Kooperativní a projektové vzdělávání – spolupráce ZŠ+SŠ, knihovna+ ZŠ, knihovna + MŠ.	Nízké procento škol zapojených do projektu MŠMT "Obědy do škol" (náročná administrativa).
	Vysoký zájem a atraktivita o projektové vzdělávání a vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí	Nedostatek speciálních pedagogů zaměřených na identifikaci a vzdělávání nadaných žáků.
	Nabídka logopedické péče v ukrajinském jazyce .	
	Zájem a využití mimoškolních odpoledních aktivit, zájmového vzdělávání ve vyloučených lokalitách a pro děti ze sociálně slabých rodin.	
EXTERNÍ	Příležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	Obnova ICT infrastruktury v rámci ORP Havířov umožní školám efektivní využívání digitálních technologií a multimediálních nástrojů ve vzdělávání.	Konzervativní přístup pedagogů zabraňující rozvoji moderních didaktických forem vzdělávání.
	Rozšíření školení v prioritních a žádaných oblastech v rámci MAP (prezční, on-line). Využití cizojazyčných pedagogů k podpoře národní identity.	Možný vznik závislosti dětí, žáků, studentů na digitálních technologiích.
	Využití podpory v rámci OP MŠMT a získání finančních prostředků k rozvoji moderních didaktických forem.	Zneužití multimediálních nástrojů ve výuce k šíření desinformací, hrozeb (vysoké riziko u nevyzrálých žáků a žáků se SVP)
	Využití PNO k zajištění rozvoje potenciálu žáků se soc. a zdrav. znevýhodněním (personální podpora, podpora managementu třídních kolektivů pro žáky. Propojování formálního a neformálního vzdělávání.	Neschopnost zajistit dětem rozvoj potenciálu v oblasti základních i zájmového vzdělávání rodiči.
	Podpora duševního zdraví pedagogů i žáků a dětí formou wellbeingu.	Přemíra nabídek dalšího vzdělávání (přesycený trh).

FORMULÁŘ PRO KOMENTÁŘE PRACOVNÍ SKUPINY K JEDNOTLIVÝM STRÁNKÁM SWOT ANALÝZY

Název pracovní skupiny:	PS 4 Pro rovné příležitosti
Datum aktualizace SWOT analýzy:	14.6.2024
Za PS vypracoval/a:	Mgr. Šárka Chobotová

Silné stránky – STRENGTHS

- Podpora digitálního vzdělávání ze stran MŠMT, zřizovatelů – dobrá vybavenost v oblasti ICT techniky.
- Dostatečná nabídka a možnost školení, seminářů, workshopů DVPP v prioritních a žádaných oblastech a zlepšení spolupráce se školícími institucemi. Nabídka bezplatného DVPP v rámci MAP, OKAP.
- Kooperativní a projektové vzdělávání – spolupráce ZŠ+SŠ, knihovna+ ZŠ, knihovna + MŠ. Vysoký zájem a atraktivita o projektové vzdělávání a vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí.
- Nabídka logopedické péče v ukrajinském jazyce v rámci zájmových spolků a neziskových organizací pro děti z Ukrajiny (snaha o udržení kvality rodného jazyka)
- Zájem a využití mimoškolních odpoledních aktivit, zájmového vzdělávání (Don Bosco, Asterix a rozšíření nabídky nízkoprahových center a bezplatných mimoškolních aktivit směřovaných do vyloučených lokalit a pro děti ze sociálně slabých rodin.

Slabé stránky – WEAKNESSES

- Využívání digitálních technologií vede k pasivnímu přijímání informací. Nepodporují kritické myšlení.
- Neschopnost reagovat na rychle se vyvíjející digitální technologie v oblasti vzdělávání. (Včera nové, dnes zastaralé)
- *Děti, žáci, studenti, klienti jsou často v ovládnutí digitálních technologií na vyšší úrovni než pedagog. Jsou o několik kroků napřed.*
- Nízké procento škol zapojených do projektu MŠMT „Obědy do škol“ – náročná administrativa
- Nedostatek speciálních pedagogů zaměřených na identifikaci a vzdělávání nadaných žáků

Příležitosti – OPPORTUNITIES

- Zajištění ICT infrastruktury v rámci ORP Havířov umožní školám efektivní využívání digitálních technologií a multimediálních nástrojů ve vzdělávání – k rozvoji klíčových kompetencí
- Rozšíření nabídky a možnosti využití školení v prioritních a žádaných oblastech v rámci MAP (prezenční, on-line)
- Využití podpory v rámci operačních programů MŠMT a získání finančních prostředků k rozvoji moderních didaktických forem
- Využití Plánu národní obnovy
 - k zajištění rozvoje potenciálu žáků se sociálním a zdravotním znevýhodněním – personální podpora ve formě školních psychologů a speciálních pedagogů
 - využití mentorského programu – podpora managementu třídních kolektivů pro žáky (starší žáci učí mladší) a dalších dotačních titulů
- Další propojování formálního a neformálního vzdělávání formou spolupráce aktérů v rámci ORP Havířov
- Využití cizojazyčných pedagogů k podpoře národnostní identity
- Podpora duševního zdraví pedagogů i žáků a dětí formou *welbeingu*

Hrozby – THREATS

- Konzervativní přístup pedagogů zabraňující rozvoji moderních didaktických forem vzdělávání
- Možný vznik závislosti dětí, žáků, studentů na digitálních technologiích
- Zneužití multimediálních nástrojů ve výuce k šíření desinformací, hrozeb – vysoké riziko u nevyzrálých a u žáků se SVP
- Zvyšující se počet rodin ve finanční tísní – neschopnost zajistit dětem rozvoj potenciálu v oblasti základního i zájmového vzdělávání
- Přemíra e-mailových nabídek dalšího vzdělávání on-line formou i prezenčně – pedagogové nemají možnost vyhodnotit relevantně kvalitu nabídky

Prostor pro Vaše poznámky: Všechna témata jsme posuzovali z hlediska rovných příležitostí (děti, žáci nadané, děti se zdravotním oslabením, zdravotním postižením, sociálním znevýhodněním, děti s odlišným rodným jazykem).

SWOT analýza

Téma: PS Financování

červen 2024

INTERNÍ	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	1 finanční prostředky z programu OP JAK šablony financují moderní didaktické formy, které mají za cíl vést k rozvoji klíčových kompetencí kompetencí	1 Využívání dotačních programů na podporu moderních didaktických forem a financování žáků se sociálními a jinými znevýhodněními představuje pro školy značnou administrativní zátěž.
	2 velké množství programů na podporu financování žáků se sociálními a jinými znevýhodněními	2 Nadaní žáci jsou často přehlíženi, jejich vyhledávání není dostatečně časté a finanční prostředky jsou spíše směřovány na žáky s opačnými potřebami.
EXTERNÍ	3 zavedený systém třídnických hodin, který vede k podpoře managementu třídních kolektivů	3 Neefektivní podmínky pro čerpání dotací ze strany EU zahrnují dlouhé časové období od podání projektu až k jeho samotné realizaci.
	4 zvyšující se počty dětí na školách v důsledku války na Ukrajině a s tím zvýšené finanční možnosti pro školy	4 Nejistota v oblasti legislativy, časté změny a administrativní zátěž škol.
		5 Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů je komplikována neochotou některých pedagogických pracovníků vzdělávat se mimo pracovní dobu.
	Příležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	1 využívání speciálních dotačních a grantových příležitostí pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků	1 Úbytek peněz na podporu sociálně slabých žáků, hrozba změn koeficientů pro výpočet financování základních škol a riziko omezení financování nepedagogických pracovníků ohrožují kvalitu vzdělávání.
	2 využívání dalších finančních možností na aktivity pro sociálně slabé žáky - Šablony OP JAK, Fond spravedlivé transformace	2 Vyučující se nejsou ochotni vzdělávat mimo pracovní dobu a ředitelé škol nechtějí posílat zaměstnance na vzdělávání během pracovní doby.
	Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů může být financována nejen z OP JAK šablony pro školy, ale také z šablon pro neformální vzdělávání neziskových organizací a programů ERASMUS+.	3 Zátěž pro vyučující při začleňování migrantů je vysoká, vzhledem k náročnosti výuky, ačkoli doposud byly poskytovány finanční prostředky na asistenty ukrajinských žáků, současné plány zahrnují snížení této podpory.
	4	
	5	

FORMULÁŘ PRO KOMENTÁŘE PRACOVNÍ SKUPINY K JEDNOTLIVÝM STRÁNKÁM SWOT ANALÝZY

Název pracovní skupiny:	Financování
Datum aktualizace SWOT analýzy:	14.6.2024
Za PS vypracoval/a:	Zuzana Palová

Silné stránky – STRENGTHS

1. Základní školy využívají finanční prostředky z programu OP JAK šablony k financování moderních didaktických forem, které mají za cíl rozvoj klíčových kompetencí u žáků. Tento program podporuje inovativní metody výuky, jež posilují dovednosti a schopnosti studentů potřebné pro jejich budoucí profesní i osobní život.
2. V České republice je velké množství dotačních i grantových programů, které poskytují finanční podporu žákům se sociálními a jinými znevýhodněními. Tyto programy zajišťují, že žáci se sociálním i jiným znevýhodněním mají přístup ke kvalitnímu vzdělání a mohou naplno rozvíjet svůj potenciál.
3. V základních školách je zavedený systém třídnických hodin, který významně přispívá k podpoře a efektivnímu managementu třídních kolektivů. Tento systém umožňuje učitelům lépe poznat své žáky, řešit případné problémy v kolektivu a podporovat pozitivní atmosféru ve třídě.
4. V důsledku války na Ukrajině se zvyšuje počet dětí na základních školách, což přináší zvýšené finanční možnosti pro školy, které získávají finance na základě počtu žáků. Tento nárůst počtu žáků vyvolává potřebu adaptace vzdělávacích kapacit a poskytuje školám další finanční zdroje k zajištění kvalitního vzdělání pro všechny děti.

Slabé stránky – WEAKNESSES

1. Administrativní zátěž škol při využívání dotačních programů na podporu moderních didaktických forem a financování žáků se sociálními a jinými znevýhodněními je významným problémem. Školy musí často vyřizovat složité a časově náročné administrativní procesy, což může odrazovat od využívání těchto podpůrných programů.
2. Přehlížení nadaných žáků představuje další slabou stránku. Nadaní a mimořádně nadaní žáci se systematicky neodhalují ani nepodporují. Finanční prostředky jsou většinou čerpány na žáky z opačného spektra, což může vést k nedostatečné podpoře talentovaných studentů, kteří by mohli dosáhnout vynikajících výsledků s adekvátní podporou.
3. Neefektivní podmínky pro čerpání dotací ze strany EU představují další překážku, neboť dlouhé časové období od podání projektu až k jeho samotné realizaci může bránit efektivnímu využití těchto prostředků. Školy musí často čekat dlouho na schválení a následnou implementaci svých projektů, což může snižovat jejich motivaci podávat nové žádosti.
4. Nejistota v oblasti legislativy a časté změny pravidel přispívají k administrativní zátěži škol. Školy musí neustále sledovat a adaptovat se na nové předpisy a změny v legislativě, což ztěžuje jejich plynulý provoz a plánování dlouhodobých projektů.
5. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů je často omezena neochotou některých pedagogických pracovníků vzdělávat se mimo pracovní dobu. Tento nedostatek ochoty účastnit se dalšího vzdělávání mimo standardní pracovní dobu může bránit zlepšování kvality výuky a efektivnímu řízení třídních kolektivů.

Příležitosti – OPPORTUNITIES

1. Základní školy mají možnost dosáhnout také na speciální dotační a grantové výzvy pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků umožňuje školám poskytovat cílenou podporu těmto žákům. Díky těmto financím mohou školy organizovat speciální programy, soutěže, individuální mentoring a další aktivity, které napomáhají rozvoji talentů a potenciálu nadaných žáků.
2. Využívání dalších finančních možností na aktivity pro sociálně slabé žáky, jako jsou šablony OP JAK a Fond spravedlivé transformace, umožňuje školám realizovat různé podpůrné a rozvojové programy. Tyto programy poskytují finanční pomoc na mimoškolní aktivity, doučování, nákup školních pomůcek a další potřebné zdroje, které pomáhají sociálně

slabším žákům dosáhnout lepších výsledků ve vzdělávání. Ne všechny základní školy v současné době využívají všech podpor, které mohou.

3. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů může být financována nejen z OP JAK šablony pro školy, ale také prostřednictvím šablon pro neformální vzdělávání NNO a programy ERASMUS+. Tyto finanční zdroje umožňují pedagogům účastnit se školení, workshopů a výměnných programů, které zvyšují jejich odborné dovednosti a kompetence, čímž přispívají ke zlepšení kvality vzdělávání a efektivnímu řízení třídních kolektivů.

Hrozby – THREATS

1. Mezi významné hrozby patří, pokud by došlo ke změnám koeficientů na financování základní škol. Dále pak změna politik pro podporu sociálně znevýhodněných žáků. Mezi velké hrozby patří také financování nepedagogických pracovníků, které je ohroženo, což může negativně ovlivnit kvalitu podpůrných služeb ve školách a snížit dostupnost zdrojů pro sociálně slabé žáky.
2. Neochota pedagogů vzdělávat se mimo pracovní dobu a neochota ředitelů posílat učitele na školení během pracovní doby jsou významné překážky. Tato situace může vést k nedostatečnému rozvoji pedagogických a didaktických kompetencí, což negativně ovlivňuje kvalitu výuky.
3. Stejně jako v předchozím bodě, neochota pedagogů vzdělávat se mimo pracovní dobu a neochota ředitelů posílat učitele na školení během pracovní doby jsou problémem. Tato situace může způsobit, že pedagogové nebudou mít dostatečné příležitosti k profesnímu rozvoji a k osvojení nových výukových metod a strategií.
4. Náročnost výuky při začleňování migrantů představuje významnou zátěž pro vyučující. I když byly doposud k dispozici finanční prostředky na asistenty pro ukrajinské žáky, plánované snížení této podpory může zhoršit situaci. Učitelé budou muset čelit zvýšenému tlaku a náročnosti při integraci žáků bez dostatečné podpory. Plánované snížení finanční podpory pro asistenty ukrajinských žáků může znamenat, že učitelé budou muset zvládat tuto situaci sami, což může vést k přetížení a snížení kvality výuky.

Prostor pro Vaše poznámky: